

Bedömning av räddningstjänstens förmåga: faktorer och uppgifter vid brand i bostad

Kommunerna är skyldiga att beskriva räddningstjänstens förmåga till insats vid olika insatstyper, bland annat för brand i bostad. Men, nu när beskrivningen av förmåga inte längre får vara en lista av resurser utan ska beskrivas som möjligheten att åstadkomma positiv effekt, hur ska då beskrivningen göras?

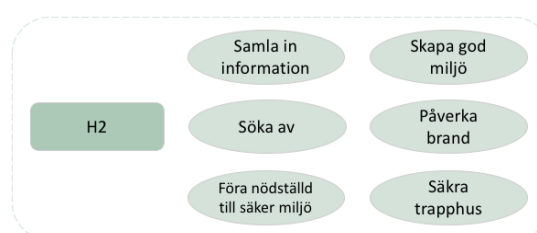
Den nya *Lagen om skydd mot olyckor* som trädde i kraft i januari 2021 ställer högre krav på kommunernas handlingsprogram. I samband med den nya lagen introduceras en ny definition av förmåga: möjligheten att åstadkomma något med syftet att positivt påverka utfallet av negativa händelser. Det är därför inte längre nog att beskriva räddningstjänstens förmåga genom att lista hur många släckbilar och styrkor som finns i området. Istället måste det specificeras vad räddningstjänsten kan åstadkomma med de resurser de har.

När förmåga ska beskrivas på detta sätt behöver de uppgifter som räddningstjänsten gör specificeras. Dessa uppgifter kan vara oändligt många och påverkas av oändligt många faktorer. Alla tänkbara händelser inom olyckstypen brand i bostad skulle med fördel identifieras. Ett exempel är att det är en lägenhetsbrand på Storgatan på andra våningen och branden har spridit sig till köksfläkten. Denna detaljnivå är omöjlig att arbeta vidare med då det resulterar i oändligt många olika fall att beskriva förmåga för och därför har ett antal representativa händelser tagits fram.

De representativa händelserna baseras på följande tre faktorer: hur långt branden spridit sig när räddningstjänsten kommer till platsen, om skyddsvärdet är liv och egendom eller bara egendom samt om det är byggnadstypen villa eller flerfamiljshus. Villa innebär i detta fall att bostaden består av max två våningar och har brännbar

konstruktion. Flerfamiljshus innebär i detta fall att bostaden består av fler än två våningar och har obrännbar konstruktion.

Till dessa händelser har sedan ett antal uppgifter kopplats. För att exemplifiera hur en händelse med tillhörande uppgifter kan se ut presenteras händelse två (H2) i bilden nedan.

Faktorerna som utgör H2 är följande: räddningstjänsten anländer tidigt i brandförloppet, det är aktuellt med både livräddning och egendomsskydd samt att branden inträffar i ett flerfamiljshus.

För att beskriva räddningstjänstens förmåga kan den tid som varje uppgift tar att utföra uppskattas. Uppgifterna ska ses som syften som ska uppfyllas och de praktiska utförandena av dem kan därför variera för respektive räddningstjänst. Det blir därmed upp till räddningstjänsten att beskriva exempelvis hur de skapar god miljö.

Händelserna och uppgifterna har till största del identifierats genom intervjustudie med experter från räddningstjänsten och MSB.

Fanny Selin och Maja Wilhelmsson, Lund 2022

Brandingenjörer och civilingenjörer i riskhantering.